

Công thức phối hợp khẩu phần nuôi bò vỗ béo (%)

Nguyên liệu	CT1	CT2	CT3	CT4	CT5
Bột sắn	50	30	70	65	45
Bột ngô	20	30	20	-	45
Bã sắn ủ	10	-	-	-	-
Cám gạo	-	30	-	25	-
Thức ăn đậm đặc	15	-	-	-	-
Khô dầu lạc	-	-	3,0	3,0	-
Bột cá	-	6	2	2	5
Bột xương	1	1	1	1	1
Urê	3	2	3	3	3
Muối	1	1	1	1	1
Tổng cộng	100	100	100	100	100

Thức ăn tinh cần được trộn thật đều và đảo nhiều lần (đặc biệt là urê), thức ăn trộn đến đâu dùng đến đó, tránh để lâu bị ôi thiu. Lượng thức ăn trộn cho mỗi lần để bò ăn từ 7-10 ngày.

Trộn thức ăn tinh để nuôi bò vỗ béo

Bò được cho ăn hai lần mỗi ngày vào lúc 8 giờ sáng và 4-5 giờ chiều. Đầu tiên, cần tập ăn thức ăn tinh cho bò khoảng 3-5 ngày, cho ăn từ ít đến nhiều. Tăng dần lượng thức ăn tinh khi bò đã thích ăn.

Cỏ voi cắt ngắn 5-10cm trước khi cho bò ăn, bò ăn tự do, lượng hàng ngày khoảng 10-15 kg với bò Vàng; và khoảng 15-20 kg với bò Lai Sind. Khi có rơm ngon, rơm ủ urê các hộ có thể cho bò ăn thêm vào ban đêm.

Xuất bán bò khi vùng võng lưng đã béo bằng. Các hộ có thể xác định khối lượng của bò qua các chiều đo để biết khối lượng sống của bò khi bán và cũng như biết khả năng tăng trọng của chúng khi nuôi bằng khẩu phần có công thức phối trộn thức ăn khác nhau.

Công thức tính trọng lượng bò:

$$P = (VN \times VN \times DTC) / 10800$$

P: là trọng lượng hơi (kg), VN là chiều đo vòng ngực (cm), DTC là chiều đo dài thân chéo (cm), 10800 là hệ số.

6. Hiệu quả kinh tế

Bò tơ 18-24 tháng tuổi sau 60 ngày vỗ béo, bò Lai Sind đạt 253-262kg; bò Vàng đạt 205-220kg; tăng trọng bình quân của bò Lai Sind khoảng 700-780 g/ngày; của bò Vàng khoảng 600-670 g/ngày. Lượng thức ăn tinh tiêu thụ hàng ngày của bò Lai Sind khoảng 5,5-5,8 kg/con và của bò Vàng khoảng 4,9-5,2 kg/con. Lợi nhuận từ nuôi bò Lai Sind khoảng 700.000-975.000 đồng/con và từ bò Vàng khoảng 530.000-800.000 đồng/con.

Tăng trọng của bò cái Lai Sind loại thải khoảng 450-850 g/con/ngày; của bò cái Vàng khoảng 350-550 g/con/ngày. Mỗi ngày bò cái loại thải Lai Sind ăn hết 4-5 kg/con và bò Vàng ăn hết 3-4 kg/con. Lợi nhuận thu được từ vỗ béo bò cái Lai Sind loại thải khoảng 700.000-1.300.000 đồng/con và từ bò Vàng loại thải khoảng 400.000-900.000 đồng/con. Mỗi lao động có thể vỗ béo 4-5 con/lứa và nuôi 60 ngày, cho thu nhập khoảng 1,5-2,0 triệu đồng/tháng.

Địa chỉ liên hệ:

Trung tâm PTNT miền Trung, trường ĐHNL Huế
102 Phùng Hưng, TP Huế
ĐT CQ: 0543 529749; Fax: 0543 530 0003
ĐT DĐ: 0914 002 388

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM HUẾ

**Đề tài Nghiên cứu phương thức chăn nuôi bò
miền núi Bắc Trung Bộ**

**QUI TRÌNH VỖ BÉO BÒ BẰNG
THỨC ĂN SẴN CÓ Ở ĐỊA PHƯƠNG**

*Tài liệu được thực hiện bởi sự tài trợ của
Dự án Khoa học công nghệ nông nghiệp
Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn*

1. Chuẩn bị chuồng trại

Chuồng nuôi bò cần đủ để che nắng, mưa, chống gió lùa, để thao tác vệ sinh, không gây ô nhiễm môi trường. Chuồng bò có thể làm hai mái (nuôi nhiều bò) hoặc một mái (nuôi ít bò). Mái nên làm bằng vật liệu nhẹ, tận dụng tại địa phương (rom, cỏ tranh...), các vật liệu này làm chuồng nuôi mát mẻ. Nên xây thêm công trình khí sinh học (Biogas) để lấy khí đốt cho sinh hoạt gia đình và hạn chế ô nhiễm môi trường.

Chuồng xây theo hướng Đông Nam, đảm bảo mát về mùa hè, ấm về mùa đông. Chuồng bò nuôi cá thể có diện tích khoảng 4-5m² (dài 2,5m, rộng 1,5-2m), nếu nuôi nhiều bò thì diện tích chuồng cho mỗi bò trưởng thành là 2m².

Máng ăn và cửa chuồng ở phía trước chuồng bò

Nền chuồng bò phải cao hơn mặt đất bên ngoài để nước mưa không tràn vào trong chuồng. Nền chuồng được lát bằng gạch hoặc bê tông, không trơn trượt. Máng ăn được xây bằng gạch, láng bê tông, thành phía trong (phía bò ăn) cao 40cm; thành máng phía ngoài cao 80cm. Máng uống xây bằng gạch trát xi măng hoặc sử dụng xô, chậu.

Chuồng nuôi bò nên làm cách nhà ở tối thiểu là 4m. Đường đi cho bò ăn chạy dọc theo máng ăn (phía

trước), rộng 1,2m. Hệ thống thoát nước thải bố trí chạy dài dọc phía sau chuồng. Hồ chứa phân và nước tiêu xây chìm, bằng gạch có trát xi măng ở ngay phía sau chuồng nuôi.

2. Chuẩn bị thức ăn vỗ béo bò

Thức ăn tinh gồm bột sắn, bã sắn ủ, cám gạo, bột ngô. Trong điều kiện chăn nuôi nông hộ, bã sắn có thể ủ chua trong các bao tải dứa (có lớp nylon phía trong) hoặc trong các bể ximent. Công thức ủ chua: 100 kg bã sắn tươi + 3 kg rỉ mật + 0,5 kg muối (theo vật chất tươi). Hỗn hợp trên trộn đều và ủ sau 14 ngày thì lấy ra phối hợp vào khẩu phần để vỗ béo bò.

Thức ăn thô xanh gồm cỏ tự nhiên, cỏ trồng, thân cây chuối, thân cây ngô, mía, lạc. Thức ăn thô khô có rom khô, cỏ thu cắt phơi khô.

Mỗi hộ nên trồng 400-500m² cỏ voi, chăm sóc tốt trước khi vỗ béo bò 60-70 ngày. Cỏ nên trồng vào mùa mưa. Trước khi trồng cỏ phải cày bừa kỹ để làm cho đất tơi xốp. Hàng rạch sâu 20-25cm, rộng 20cm; hàng cách hàng 50-60 cm. Giống cỏ voi dùng loại thân giống 80-100 ngày tuổi, tốt nhất chọn những thân bánh tẻ, cắt vát thành hom dài 25-30cm (có 3-4 mắt). Lượng giống đã chặt thành hom 300 - 350 kg/sào. Phân bón cho mỗi sào gồm phân hữu cơ hoai mục 500-750kg; super lân 12,5-15kg; sunfat kali 7,5-10kg; urê 20-25kg. Toàn bộ phân chuồng, lân và kali dùng bón lót theo lòng rãnh, phân urê dùng bón thúc, chia đều 4-5 lần trong năm. Hom giống được đặt sâu 15-20cm theo lòng rãnh, kế tiếp nhau, xiên 10°. Sau đó, dùng cuốc lấp đất che kín hom một lớp đất dày 3-5 cm, đảm bảo mặt đất phải bằng phẳng sau khi lấp hom giống.

Sau khi trồng 10-15 ngày cần kiểm tra tỷ lệ nảy mầm để kịp thời trồng dặm lại những chỗ không mọc và làm cỏ phá váng. Dùng cuốc làm cỏ dại 2-3 lần trước khi cỏ lên cao phủ kín đất trồng, tưới nước. Sau 25-30 ngày trồng thì bón thúc phân đạm, liều 5 kg/sào, hòa nước tưới đều cho cỏ. Sau mỗi lần thu hoạch, tiếp tục làm cỏ, bón thúc phân đạm với

liều lượng trên để cỏ tái sinh nhanh. Cỏ mới trồng cần được bảo vệ, không cho gà, ngan ăn chồi non của cỏ.

Thu hoạch lúa đầu tiên sau 60-70 ngày; các đợt thu hoạch tiếp theo khi cỏ cao 80-120cm. Khi thu hoạch cắt cách gốc 5 cm, cắt toàn bộ thân trong mỗi gốc để cỏ tái sinh lần sau đều và phát triển mạnh. Sau khi thu hoạch, làm cỏ, bón thúc phân đạm 5 kg/sào. Không tưới phân đạm lên chồi cỏ, nên tưới hai bên gốc.

3. Chọn giống bò vỗ béo

Chọn con có thân hình vạm vỡ, mình tròn, phía hông và vai phát triển, tổng thể nhìn bò hình chữ nhật. Để tránh rủi ro, khi mua bò ở địa phương khác về, bà con không nên mua ở các vùng bị dịch bệnh nguy hiểm. Mua những bò đang sinh trưởng (18-24 tháng tuổi) có khối lượng khoảng 150-200kg, bò nhanh nhẹn, không bị dịch bệnh, thương tật và hay ăn. Các hộ nuôi bò Lai Sind và bò Vàng sinh sản hay cày kéo đều có thể tự vỗ béo bò loại thải trước khi bán.

4. Vệ sinh phòng bệnh

Chuồng trại, máng ăn, máng uống và cơ thể bò cần được vệ sinh hàng ngày, phân bò nên cho vào hồ phân ủ hoặc cho vào công trình khí sinh học, định kỳ bơm thuốc sát trùng chuồng trại.

Trước khi vỗ béo bò cần được tiêm phòng vacxin tụ huyết trùng (2 lần, mỗi lần cách nhau 15 ngày); tẩy giun, sán, ve, rận, ký sinh trùng đường máu (nếu có); tẩy sán lá gan bằng thuốc Fasinex. Bò vỗ béo cần sạch bệnh mới hấp thu tốt dinh dưỡng trong thức ăn, đảm bảo cho tăng trọng nhanh.

5. Chăm sóc nuôi dưỡng

Bò vỗ béo nên nuôi nhốt, thường xuyên tắm chải cho bò để kích thích bò ăn uống khỏe. Mùa hè tắm 2 lần/ngày. Mùa đông chải khô mỗi tuần 2 lần cho bò bằng bàn chải. Cho uống nước sạch với máng uống riêng.

Có nhiều cách phối trộn thức ăn từ thức ăn sẵn có ở địa phương để vỗ béo bò, nâng cao hiệu quả kinh tế.